

SPOR EĞİTİMİNDE TOKAT İLİNDE VOLEYBOL TAKIMLARINDA OYNAYAN VOLEYBOLCULARIN VOLEYBOLA BAŞLAMA NEDENLERİ VE BEKLENTİLERİ

Burçin ÖLÇÜCÜ

Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Tokat, Türkiye
Şerife ÖZEN

Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Bolu, Türkiye
Mustafa ALTINKÖK

Akdeniz Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Antalya, Türkiye

Özet

Bu araştırmada Voleybol branşı ile uğrasan ve profesyonel olan sporcuların voleybol sporuna başlama nedenlerini vede ileriye dönük beklentilerini ortaya koymak amaçlanmıştır. Çalışmanın evrenini, Tokat ilinde yaşayan, Türkiye Voleybol 2. liginde 2010-2011 sezonunda voleybol oynayan 30 birey oluşturmaktadır. Çalışmanın evreni aynı zamanda örneklem olarak kabul edilmiştir. Bu çalışma için detayları aşağıda verilmiş olan gruplara anket uygulanmıştır.

a) Niksar Belediyespor Erkek Voleybol Takımı

b) Tokat Belediye Plevnespor Erkek Voleybol Takımı

Anketlerden elde edilen veriler kullanılarak frekans ve yüzde dağılımları hesaplanmıştır. Yapılan anketlerden elde edilen verilerin değerlendirilmesinde özel bir istatistik paket program seçilmiştir.

Bu çalışmanın sonucunda voleybol sporuna yönelmenin en etkili faktörünün “aile” olduğu söylenebilir. Profesyonel voleybolcuların spordan beklentilerinin üniversite eğitimleri sırasında “spor ile ilgili bir bölümde eğitim görmek” olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler : Voleybol, voleybola başlama nedenleri

SPORTS EDUCATION REASONS TO START PLAYING AND EXPECTATIONS FROM VOLLEYBALL OF THE VOLLEYBALL PLAYERS IN VOLLEYBALL TEAMS OF TOKAT

Abstract

The aim of this study is to investigate the reasons and future expectations of professional sportsmen / sportswomen who are dealing with volleyball branch. Target population of the study was composed of 30 individuals living in Tokat and playing volleyball in 2010-2011 season in Turkey 2nd Volleyball League. This population is taken as samples of this study. Questionnaire is applied to individuals whose details are given below.

a) Niksar Belediyespor Men's Volleyball Team

b) Tokat Belediye Plevnespor Men's Volleyball Team

The data obtained from the questionnaire was used to calculate the frequency and percentage distributions. To evaluate the data obtained from the questionnaire, a special

statistics pack program was selected. According to our study, the most important factor underlying the tendency to volleyball can be defined as “family”. Expectations of professional volleyball players from sports was found to be “having education in a field related to sports” during their university education.

Keywords: Volleyball, reasons to start playing volleyball

GİRİŞ

Spor büyük bir toplumsal olgudur. Çünkü spor giderek daha çok kişi tarafından doğrudan ya da dolaylı olarak ilgi görmeye başlamış daha organize hale gelmiş olması ve hatta uluslararası bir saygınlık gösterisi olarak toplumları, sevince ya da yasa sürüklemeye başlamıştır. Gelişmiş toplumlarca uygulanan en önemli eğitim araçlarından biri olan spor faaliyetlerinin amacı, toplumun sağlıklı nesiller kazanmasını sağlamak ve sporun uluslararası bir özellik kazanması nedeniyle de toplum kültürünün tanıtılabileceği yaygın bir propoganda ve reklâm aracı olmaktır. Sporun uluslararası dostluk ve barış ile ülke ekonomisine getirdiği olumlu katkıları vardır. Ayrıca, günümüzde gerek basın yayın organlarının spora yaklaşımı gerekse insanların stresten kurtulma, vücutlarını formda tutma çabaları ve hepsinin ötesinde sporda kazanılan uluslararası başarılar, toplumun günlük yaşamında ve moral düzeyinde oldukça önemli hale gelmiş, spora önemli bir boyut kazandırmıştır.

Voleybolun doğasında takım ve sporcu açısından kazanmaya dönük teknik ve fiziki bir çaba, izleyeni açısından yarışmaya dayalı estetik hareketlerin bir bütün halinde içermesi, bu sporu çağımızın popüler branşları arasında yerini almasına sebep olduğu söylenebilir.

Voleybol sporu, bireyin fiziksel, duyuşsal, zihinsel ve sosyal yönden gelişmesine yardımcı olmaktadır (5,15). Voleybol sporunun içerisinde bulundurduğu sportif becerilere baktığımızda, bunların fiziksel koordinasyon, çabukluk, sıçrama, patlayıcı kuvvet, dayanıklılık gibi önemli öğeler olduğu görülür. Voleybol sporunun, takım oyunu olması açısından bu sporla uğraşan bireylerin sosyalleşmesine katkıda bulunacağı kuşkusuzdur. Voleybolcuların kişilik özelliklerini belirlemek için yapılmış araştırmalarda Gravelle, Searle ve Jean (1983)'e göre (7), bayan voleybolcuların, başarı isteği yüksek, düzenli, gayretli, enerjik, olumlu düşünebilen; kendisine saygısı yüksek ve yüksek egemenlik duyguları olan bireyler olduğu saptanmıştır.

Günümüzde sporun yüksek performans gösterisine dönüşmesi sporcuların ağır bedensel ve ruhsal zorlanmalar ile karşı karşıya kalmasına yol açmıştır. Böyle bir süreçte spora başlama yaşı çok erken yaşlara yani çocukluk dönemine inmiş dolayısıyla çocukların antrenman ve performans zorlamaları artmıştır. Bugün 13-14 yaşlarında dünya şampiyonları yapılmaktadır. Sonuç olarak günümüzde çocuklar, spora çok erken yaşlarda başlamakta ve çok erken yüksek performans vermeye zorlanmaktadır.

Voleybolun, bireylerin birçok yönden gelişmesine olanak sağlayan bir spor branşı olması ve geniş kitleler tarafından kolayca oynanabilecek olması açısından voleybolun yaygınlaştırılması ve voleybol sporuna yönelme nedenlerinin belirlenmesine yönelik inceleme önemli görülmektedir. Bu çalışmanın amacı da, Tokat ilinde voleybol takımlarında oynayan voleybolcuların voleybola başlama nedenleri ve bu spordan beklentilerini belirlemektir.

YÖNTEM

Araştırmanın evrenini Türkiye’de 2010-2011 Voleybol Sezonunda Erkek II. Liginde voleybol onayan 30 birey oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklem grubunu ise Tokat ilinde lisanslı olarak Türkiye II. Voleybol Liglerinde yer alan 2 kulüp takımında yarışan 30 sporcu oluşturmuştur.

Veri toplama aracı olarak bir anket formu hazırlanmıştır. Araştırmada kullanılan anket formu önce benzer araştırma örneklerinden Sunay ve Saracaloğlu yararlanılarak taslak form haline getirilmiş, daha sonra uzman beden eğitimi öğretmeni, antrenör ve sporcuların görüşleri alınarak anket formuna son şekli verilmiştir (12). **Tokat İlinde Profesyonel Voleybol Takımlarında Oynayan Voleybolcuların Voleybola Başlama Nedenleri ve beklentileri**’ nin değerlendirilmesini amaçlayan toplam 20 sorudan oluşan anket kullanılmıştır.

Veriler araştırmacı tarafından belirlenen sporcular ile birebir görüşülerek gerçekleştirilmiştir.

Araştırmada verilerinin değerlendirilmesinde istatistikî yöntem olarak; frekans ve yüzde dağılımları kullanılmıştır.

BULGULAR

Sporcu anketlerinden toplanan bilgiler bu çalışmanın bulgularını oluşturmuştur. Bunlar toplam 20 tablo olarak aşağıda sunulmuştur.

Tablo 1: Tokat İlindeki Sporcuların Eğitim Durumları

	n	%
Lise	10	33,3
Üniversite (Lisans)	20	66,7
Toplam	30	100,0

Tablo 1 incelendiğinde; araştırmaya konu olan profesyonel voleybolcuların %66,7 ‘si “Üniversite (Lisans)”, %33,3 ‘ü “Lise” öğrencisi olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 2: Tokat İlindeki Sporcuların Yerleşim Birimleri

	n	%
Köy	1	3,3
İlçe	15	50,0
İl	9	30,0
Büyükşehir	5	16,7
Toplam	30	100,0

Tablo 2 incelendiğinde; araştırmaya konu olan profesyonel voleybolcuların %50’si “İlçe”, %30’u “İl”, %16,7’si “Büyükşehir”, %3,3’ü “Köy” doğumlu olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 3: Tokat İlindeki Sporcuların Voleybol Oynama Süreleri

	n	%
1-3 yıl	4	13,3
4-6 yıl	8	26,7
6 yıldan fazla	18	60,0
Toplam	30	100,0

Tablo 3 incelendiğinde; araştırmaya konu olan profesyonel voleybolcuların %60'ı “6 yıldan fazla”, %26,7'si “4-6 yıl”, %13,3'ü “1-3 yıl” olmak üzere voleybol oynadığı tespit edilmiştir.

Tablo 4: Tokat İlindeki Voleybolcuların Voleybola Başlama Nedenleri

	n	%
Boş zamanlarımı değerlendirmek	1	3,3
Spor alanında daha başarılı olacağımı düşündüğüm için	16	53,3
Yeni arkadaşlar ve çevre edinmek için	1	3,3
Para kazanmak için	10	33,3
Ünlü olmak için	1	3,3
Milli sporcu olmak için	1	3,3
Toplam	30	100,0

Tablo 4 incelendiğinde; araştırmaya konu olan profesyonel voleybolcuların %53,3'ü “Spor alanında daha başarılı olacağımı düşündüğüm için”, %33,3'ü “Para kazanmak için”, %3,3'ü “Boş zamanlarımı değerlendirmek için”, %3,3'ü “Yeni arkadaşlar ve çevre edinmek için”, %3,3'ü “Ünlü olmak için”, %3,3'ü “Milli sporcu olmak için” olarak belirtmişlerdir.

Tablo 5: Tokat İlindeki Voleybolcuların Voleybol Sporundan Beklentileri

	n	%
Sağlıklı olmak ve sağlığı korumak	6	20,0
İyi bir fiziki görünüme sahip olmak	6	20,0
Çevre ile spor yapan popüler biri olarak ilişkileri sürdürmek	4	13,3
İleride spor ile ilgili üniversiteler düzeyinde eğitim görmek	9	30,0
Antrenör olmak	1	3,3
İyi bir sporcu olmak ve iyi para kazanmak için	1	3,3
Maddi kazanç ve sportif gelecek	1	3,3
Lisans öğretimimi bitirmek için para kazanmak	1	3,3
Para kazanmak	1	3,3
Toplam	30	100,0

Tablo 5 incelendiğinde; araştırmaya konu olan profesyonel voleybolcuların %30'u "İleride spor ile ilgili üniversiteler düzeyinde eğitim görmek", %20'si "Sağlıklı olmak ve sağlığı korumak", %20'si "İyi bir fiziki görünüme sahip olmak", %13,3'ü "Çevre ile spor yapan popüler biri olarak ilişkileri sürdürmek", %3,3'ü "Antrenör olmak", %3,3'ü "İyi bir sporcu olmak ve iyi para kazanmak için", %3,3'ü "Maddi kazanç ve sportif gelecek", %3,3'ü "Lisans öğretimimi bitirmek için para kazanmak", %3,3'ü "Para kazanmak" olarak belirtmişlerdir.

Tablo 6: Tokat İlindeki Voleybolcuların Voleybol Sporuna Başlamalarında Onları En Çok Kimin/ Neyin Etkilediği

	n	%
Kendi kararım ile başladım	6	20,0
Ailem	7	23,3
Arkadaş veya akran	5	16,7
Beden eğitimi öğretmeni	10	33,3
Kitle iletişim araçları	1	3,3
Voleybol sporunu sevdiğim için	1	3,3
Toplam	30	100,0

Tablo 6 incelendiğinde; araştırmaya konu olan profesyonel voleybolcuların %33,3'ü "Beden eğitimi öğretmeni", %23,3'ü "Ailem", %20'si "Kendi kararım ile başladım", %16,7'si "Arkadaş ve akran", %3,3'ü "Kitle iletişim araçları", %3,3'ü "Voleybol sporunu sevdiğim için" olarak belirtmişlerdir.

Tablo 7: Tokat İlindeki Voleybolcuların Voleybol Sporuyla Profesyonel Biçimde Uğraşma Nedenleri

	n	%
Maddi geliri arttırmak	15	50,0
Voleybol sporunu sevmek	12	40,0
Başarı kazanmaktan zevk duymak	1	3,3
Spor yaparak boş zamanları olumlu değerlendirmek	2	6,7
Toplam	30	100,0

Tablo 7 incelendiğinde; araştırmaya konu olan profesyonel voleybolcuların %50'si "Maddi geliri arttırmak", %40'ı "Voleybol sporunu sevmek", %6,7'si "Spor yaparak boş zamanlar olumlu değerlendirmek", %3,3'ü "Başarı kazanmaktan zevk duymak" olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 8: Tokat İlindeki Voleybolcuların Ailelerinin Spor Yapmalarına Karşı Bakış Açısı

	n	%
Sonuna kadar destekliyorlar	27	90,0
Karışmıyorlar	3	10,0
Toplam	30	100,0

Tablo 8 incelendiğinde; araştırmaya konu olan profesyonel voleybolcuların %90'ı “Sonuna kadar destekliyorlar”, %10'u “Karışmıyorlar” olarak belirtmişlerdir.

Tablo 9: Tokat İlindeki Voleybolcuların Ailelerinin Sporculara Maddi Destek Sağlama Durumları

	n	%
Evet	17	56,7
Hayır	13	43,3
Toplam	30	100,0

Tablo 9 incelendiğinde; araştırmaya konu olan profesyonel voleybolcuların %56,7'si “Evet”, %43,3'ü “Hayır” olarak belirtmişlerdir.

Tablo 10: Tokat İlindeki Voleybolcuların Büyükşehirde Yaşamının İyi Bir Voleybolcu Olmaya Olan Etkisi

	n	%
Evet	26	86,7
Hayır	4	13,3
Toplam	30	100,0

Tablo 10 incelendiğinde; araştırmaya konu olan profesyonel voleybolcuların %86,7'si “Evet”, %13,3'ü “Hayır” olarak belirtmiştir.

Tablo 11: Tokat İlindeki Voleybolcuların Ailelerinde Başka Voleybolcu Olma Durumu

	n	%
Evet	9	30,0
Hayır	21	70,0
Toplam	30	100,0

Tablo 11 incelendiğinde; araştırmaya konu olan profesyonel voleybolcuların %70'i “Hayır”, %30'u “Evet” olarak belirtmiştir.

Tablo 12: Tokat İlindeki Voleybolcuların Antrenman Dışında Spor Yapma İmkanları

	n	%
Yeterli	16	53,3
Yetersiz	14	46,7
Toplam	30	100,0

Tablo 12 incelendiğinde; araştırmaya konu olan profesyonel voleybolcuların %53,3'ü “Yeterli”, %46,7'si “Yetersiz” olarak belirtmişlerdir.

Tablo 13: Tokat İlindeki Voleybolcuların Başarılı Bir Voleybolcu Olabilmek İçin Aldıkları Destekler

	n	%
Ailenin maddi manevi desteği	3	10,0
Çevrenin spora olumlu bakması	2	6,7
Kulüplerin spor ve sporcuları desteklemesi	17	56,7
Devletin spora daha fazla destek sağlaması	8	26,7
Toplam	30	100,0

Tablo 13 incelendiğinde; araştırmaya konu olan profesyonel voleybolcuların %56,7'si “Kulüplerin spor ve sporcuları desteklemesi”, %26,7'si “Devletin spora daha fazla destek sağlaması”, %10'u “Ailenin maddi manevi desteği”, %6,7'si “Çevrenin spora olumlu bakması” olarak belirtmişlerdir.

Tablo 14: Tokat İlindeki Voleybolcuların Rekabet Tanımı

	n	%
Spor zaten rekabettir	7	23,3
Rekabet olmalı ancak arkadaş ve dostluk korunmalıdır	21	70,0
Savaş	1	3,3
Rekabet kendi duygularıyla yapılan savaştır	1	3,3
Toplam	30	100,0

Tablo 14 incelendiğinde; araştırmaya konu olan profesyonel voleybolcuların %70'i “Rekabet olmalı ancak arkadaş ve dostluk korunmalıdır”, %23,3'ü “Spor zaten rekabettir”, %3,3'ü “Savaş”, %3,3'ü “Rekabet kendi duygularıyla yapılan savaştır” olarak belirtmişlerdir.

Tablo 15: Tokat İlindeki Voleybolcuların Müsabakayı Kaybettiklerinde Neler Hissettikleri

	n	%
Kendimi kötü hissederim	10	33,3
Üzülürüm, fakat daha çok çalışmam gerektiğini düşünürüm	17	56,7
Müسابakaya hile/şike karıştığını düşünürüm	1	3,3
Kazanabileceğimizi fakat elimizden kaçtığını düşünürüm	1	3,3
Üzerime düşeni yaptıysam üzülmem	1	3,3
Toplam	30	100,0

Tablo 15 incelendiğinde; araştırmaya konu olan profesyonel voleybolcuların %56,7'si “Üzülürüm, fakat daha çok çalışmam gerektiğini düşünürüm”, %33,3'ü “Kendimi kötü hissederim”, %3,3'ü “Müسابakaya hile/şike karıştığını düşünürüm”, %3,3'ü “Kazanabileceğimizi fakat elimizden kaçtığını düşünürüm”, %3,3'ü “Üzerime düşeni yaptıysam üzülmem” olarak belirtmişlerdir.

Tablo 16: Tokat İlindeki Voleybolcuların Voleybolda Başarı Tanımı

	n	%
Sürekli kazanmak	3	10,0
Daha iyi seviyeye gelmek	23	76,7
Bol para kazanmak	2	6,7
Ünlü olmak	1	3,3
Sporda elinizden geleni yaptıysanız ve mutluyunuz başarıdır	1	3,3
Toplam	30	100,0

Tablo 16 incelendiğinde; araştırmaya konu olan profesyonel voleybolcuların %76,7'si “Daha iyi seviyeye gelmek”, %10'u “Sürekli Kazanmak”, %6,7'si “Bol para kazanmak”, %3,3'ü “Ünlü olmak”, %3,3'ü “Sporda elinizden geleni yaptıysanız ve mutluyunuz başarıdır” olarak belirtmişlerdir.

Tablo 17: Tokat İlindeki Voleybolcuların Müsabakada/Maçta Başarılı Olduklarında Neler Hissettikleri

	n	%
Sevinirim ama abartmam	18	60,0
Kazanmamın hakkım olduğunu düşünürüm	8	26,7
Sevinirim ama kaybeden arkadaşların yerine de kendimi koyarım	4	13,3
Toplam	30	100,0

Tablo 17 incelendiğinde; araştırmaya konu olan profesyonel voleybolcuların %60'ı “Sevinirim ama abartmam”, %26,7’si “Kazanmamın hakkım olduğunu düşünürüm”, %13,3’ü “Sevinirim ama kaybeden arkadaşların yerine de kendimi koyarım” olarak belirtmişlerdir.

Tablo 18: Tokat İlindeki Voleybolcuların Sporcu Olmakla Toplumda Statü Kazanmak Arasındaki Bağ İle İlgili Görüşleri

	n	%
Evet	27	90,0
Hayır	3	10,0
Toplam	30	100,0

Tablo 18 incelendiğinde; araştırmaya konu olan profesyonel voleybolcuların %90'ı “Evet”, %10'u “Hayır” olarak görüşlerini belirtmişlerdir.

Tablo 19: Tokat İlindeki Voleybolcuların Sporun Psikolojik Duruma Etkisi Hakkındaki Görüşleri

	n	%
Olumlu yönde etkiler	28	93,3
Olumsuz yönde etkiler	1	3,3
Fikrim yok	1	3,3
Toplam	30	100,0

Tablo 19 incelendiğinde; araştırmaya konu olan profesyonel voleybolcuların %93,3'ü “Olumlu yönde etkiler”, %3,3'ü “Olumsuz yönde etkiler”, %3,3'ü “Fikrim yok” olarak görüşlerini belirtmişlerdir.

Tablo 20: Tokat İlindeki Voleybolcuların Elit Sporcu-Elit İnsan Kavramlarına Bakış Açıları

	n	%
Evet	17	56,7
Hayır	6	20,0
Fikrim yok	7	23,3

	n	%
Evet	17	56,7
Hayır	6	20,0
Fikrim yok	7	23,3
Toplam	30	100,0

Tablo 20 incelendiğinde; araştırmaya konu olan profesyonel voleybolcuların %56,7'si "Evet", %23,3'ü "Fikrim yok", %20'si "Hayır" olarak görüşlerini belirtmişlerdir.

Tartışma ve Sonuç

Bu bölümde, ilk olarak Tokat ilindeki profesyonel voleybolcuların, ailelerinin spor yapmalarına bakış açıları ve sporun psikolojik duruma olan etkisine ait bulgular tartışılmıştır.

Tokat ilindeki sporcuların eğitim durumlarına bakıldığında voleybolcuların üniversite (Lisans) öğrencisi olduğu, sporcuların yerleşim birimlerine bakıldığında ise büyük çoğunluğunun İlçe doğumlu ve Sporcuların Voleybol Oynama Süreleri incelendiğinde ise 6 yıldan fazla voleybol oynadığı tespit edilmiştir.

"Spor alanında daha başarılı olacağımı düşündüğüm için" sporcular için profesyonel olarak voleybol sporu ile ilgilenme etkisinin çok fazla olduğu görülmüştür. Sporcular yaptıkları sporu severek yapmalarının karşılığında başarıyı daha erken yakalamakta, buldukları ortamlardan keyif almakta ve en önemlisi de mutlu olabilmektedirler. Gerçek başarı ve mutluluğu voleybol sporunda bulmanın, sporcular arasında daha fazla önemli olduğu saptanmıştır.

"İleride spor ile ilgili üniversiteler düzeyinde eğitim görmek" voleybol sporundan beklentilerinde çok fazla yer edindiği ve sporla birlikte eğitim hayatlarını devam ettirmek istediklerini belirtmişlerdir. Sporla ilgili üniversiteler düzeyinde eğitim görme sporcularda daha fazla önemli olduğu belirlenmiştir. Şimşek'in (2005) yaptığı çalışma sonucu, çalışmadaki sonuçla paralellik göstermektedir. (13). Böylece sporcular, ileride okuyacakları spor eğitimiyle birlikte yaptıkları spor branşı hakkında bilimsel olarak da düşünebileceklerdir.

"Beden eğitimi öğretmenin voleybol sporuna başlamadaki etkisinin" beden eğitimi öğretmenin spora başlamadaki etkisinin fazla olduğu belirlenmiştir. Şimşek'in (2005) ve Bayraktar ve Sunay'ın (2004) yaptıkları çalışma sonucunda beden eğitimi öğretmenin spora başlamadaki etkisinin çok fazla olduğu bulunmuştur. Bu sonuçlara göre, farklı spor branşlarında spora yönelmede beden eğitimi öğretmenlerinin etkilerinin farklılık gösterdiği söylenebilir (13, 4).

Sporcuların voleybol sporu ile profesyonel biçimde uğraşma nedenlerine ilişkin görüşlerinin dağılımına bakıldığında "Maddi gelir arttırmanın" ve "voleybol sporunu sevmelerinin" profesyonel olarak voleybol sporu ile uğraşmakta olanlarda etkisinin fazla olduğu görülmüştür. Bayraktar ve Sunay'ın (2004) Bayan ve Erkek Voleybolcular ile Sunay ve Saracaloğlu'nun (2003) farklı spor branşlarında yarışan sporcular üzerinde yaptıkları çalışmalar sonucunda, maddi gelir arttırmanın farklı spor branş sporcuları için önemli olduğu belirlenmiştir (4,12). Çalışmada voleybol sporunu sevmelerinin Yıldız'ın (2006), Alibaz, Gündüz ve Şentuna'nın (2005), Şimşek'in (2005), Altunok'un (2004), Bayraktar ve Sunay'ın (2004) ve Sunay ve Saracaloğlu'nun (2003) yaptıkları çalışma sonuçlarıyla paralellik göstermektedir (16, 1, 13,2, 4, 12).

Sporcuların voleybola başlama nedenlerine ilişkin görüşlerinin dağılımına göre, "Anne, Baba ve kardeşin spora yönelmedeki etkisi" önemli olduğu saptanmıştır. Whitehead, Biddle ve O'Donovan'ın (2006), Wald'ın (2003), Stuckkyropp ve Dilorenzo'nun (1993),

Wolfenden ve Holt'un (2005), Van-Yperen ve Duda'nın (1999), Yıldız'ın (2006), Alibaz, Gündüz ve Şentuna'nın (2005), Şimşek'in (2005), Altınok'un (2004), Bayraktar ve Sunay'ın (2004), Öztürk'ün (2004) ve Sunay ile Saracaloğlu'nun (2003) yaptıkları değişik çalışmalarda, yapılan çalışmayla benzer sonuçlar ortaya çıkmış ve sporcuların spora yönelmede ailelerinden önemli ölçüde etkilendikleri saptanmıştır (18,17,10,19,14,16,1,13,2,4,9,12).

Sporcuların ailesinden maddi olarak yardım aldığı ve yaptıkları işten “maddi kazanç beklentisi” içinde oldukları söylenebilir. Elde edilen sonuç, özellikle profesyonel erkek sporcuların voleybol sporunu, hayatını kazanmak amacıyla yaptıkları ve maddi kazanç beklentisi içinde oldukları nedeniyle kaynaklandığı söylenebilir. Altınok'un (2004), Bayraktar ve Sunay'ın (2004) ve Sunay ve Saracaloğlu'nun (2003) yaptıkları çalışmalar, çalışma sonucuyla paralellik göstermektedir. (2, 4, 12).

Sporcuların ailelerinde başka voleybolcu olma durumuna ise büyük çoğunluğunun “Hayır” olarak belirtmiştir.

Antrenman Dışında Spor Yapma İmkanlarının ise “Yeterli” olarak belirtmişlerdir.

Başarılı Bir Voleybolcu Olabilmek İçin Aldıkları Desteklere bakıldığında ise “Kulüplerin spor ve sporcuları desteklemesi”, olarak belirtmişlerdir.

Voleybolcuların Rekabet Tanımına verdikleri cevap ise “Rekabet olmalı ancak arkadaş ve dostluk korunmalıdır” olarak belirtmişlerdir.

Voleybolcuların Müsabakayı Kaybettiklerinde Neler Hissettiklerine verdikleri cevapların çoğunluğunu “Üzülürüm, fakat daha çok çalışmam gerektiğini düşünürüm” olarak belirtmişlerdir. Buda başarı kazanmaktan zevk duymamanın, sporcular arasında önemli olduğu anlamına gelmektedir. Alibaz, Gündüz ve Şentuna'nın (2005), Şimşek'in (2005), Bayraktar ve Sunay'ın (2004) yaptıkları çalışmalar, çalışma sonuçlarıyla paralellik göstermektedir (1,13,4).

Sporcuların voleybolda başarı tanımına verdikleri cevaplarda en fazla “Daha iyi seviyeye gelmek” voleybol sporcularının beklentilerinde önemli yer tuttuğu ve sporcuların çok büyük kısmının tanınan üst düzey sporcu olmak istedikleri belirlenmiştir. Şimşek'in (2005) ve Öztürk'ün (2004) yaptıkları çalışmalar, çalışma sonucuyla paralellik göstermektedir (13,9).

Voleybolcuların Müsabakada/Maçta Başarılı Olduklarında Neler Hissettiklerine verdikleri cevaplarda voleybolcuların en fazla “Sevinirim ama abartmam”, olarak belirtmişlerdir.

Voleybolcuların Sporcu Olmakla Toplumda Statü Kazanmak Arasındaki Bağ İle İlgili Görüşlerine verdikleri cevapta en fazla “Evet” olarak görüşlerini belirtmişlerdir. Sporcuların voleybol sporundan beklentilerinde önemli ölçüde yer edindiği ve çevrelerinde tanınan birisi olmak istedikleri sonucuna varılmaktadır. Çevrede tanınmak ve sporcu kimliğiyle öne çıkmak sporcular için önemli bir nedendir. Böylelikle sporcu örnek alınan bir lider olma özelliğini de taşımaya başlamakta ve bunu kaybetmemek için daha fazla yaptığı spora yoğunlaşmak zorunda kalabilmektedir. Ayrıca, sağlıklı olmak ve sağlığı korumanın erkek sporcular için daha önemli olduğu belirlenmiştir.

Sporcuların voleybol sporundan beklentilerine ilişkin olarak en fazla yoğunlukta katıldıkları ifadelerden biriside “sporun psikolojik duruma etkisi ” olduğu görülmüştür. Spor, geniş kapsamlı bir tanımıyla, “Kişinin sağlık durumunu geliştiren ve gelişmiş sağlık durumunu devam ettiren hareketler” şeklinde ifade edilmektedir. Ayrıca, düzenli spor yapan bireyler kardiyovasküler fonksiyonları daha düzgün, iskelet ve kas sistemleri daha sağlam ve daha esnek olması gibi fiziksel özellikler yanında, kendilerine güveni daha fazla, ruh sağlıkları daha dengeli ve daha düzgündür . Değişen çevre koşulları nedeniyle, hareketlilikten uzaklaşan insanoğlunun günümüzde hastalanma olasılığı artmıştır . Günümüzdeki koşullar da düşünülerek sağlıklı olmada voleybol sporunun önemli bir araç olarak yapılabileceği

sonucuna varılabilir. Voleybol oynayan sporcuların, sporun olumlu katkılarından haberdar oldukları ve bilinçli olarak voleybol sporuyla uğraştıkları bu ifadeyi yüksek yoğunlukla seçtiklerinden dolayı söylenebilir.

Tokat ilindeki Voleybolcuların Elit Sporcu–Elit İnsan Kavramlarına Bakış Açıları; voleybolcuların %56,7’si “Evet”, %23,3’ü “Fikrim yok”, %20’si “Hayır” olarak görüşlerini belirtmişlerdir.

Sonuç olarak; Tokat ilinde profesyonel voleybol takımlarında oynayan oyuncuların voleybola başlama nedenleri üzerine yapılan bu araştırmada görüldüğü üzere sporcuların eğitim düzeylerinin yüksek olduğu, ilçelerde doğan sporcuların bu sporla daha çok uğraştıkları, uzun yıllar boyunca bu sporu yaptıkları tespit edilmiştir.

Bununla birlikte, voleybolu tercih etmelerinin asıl nedenlerinden biri spor alanında daha başarılı olabilecekleri düşüncesine sahip olmaları daha sonrasında para kazanmak olduğu saptanmıştır. Bu neden sporcuların, voleybol oynamalarına neden olarak gösterebilir ve voleybol sporuna uzun süre devam etmelerine etken olabilecek en önemli unsur olduğu söylenebilir.

Sporcuların ileride üniversitede spor ile ilgili bölümlerde eğitim görmek veya eğitimlerini devam ettirmek istedikleri gözlemlenmektedir. Elde edilen sonuç, eğitimlerini sürdürmek istedikleri şehir ve üniversitelerde voleybol sporuyla ilgili aktiviteler düzenlenmesinden ve voleybolun sosyal bir özellik kazanmasından kaynaklanıyor olabilir.

Sporcular beden eğitimi öğretmenlerinin bireylerin spora başlamada önemli bir etken olduğunu düşündükleri Çalışmaya katılan sporcuların büyük bir çoğunlukla ve birinci öncelik sırasında bu ifadeye katılım gösterdikleri ikinci sırada ise aile olduğu görülmektedir. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin voleybol sporuna yönlendirmedeki etkisinin yüksek olmasının nedeni olarak, sporcuların okul çağında voleybol sporuna başlamaları gösterilebilir. Bu sonuca göre, voleybol sporunun yaygınlaştırılması açısından Beden Eğitimi Öğretmenlerinin önemli olduğu söylenebilir.

Sporcuların; İyi bir fiziki görünüme sahip olmanın ve sağlıklı olmak ve sağlığı korumak sporcuların voleybol sporundan beklentilerinde çok fazla yer edindiği belirlenmiştir. Sunay ve Saracaloğlu’nun (2003) yaptıkları çalışma sonuçlarıyla paralellik göstermektedir. Öyle ki, spor yaparak sağlıklı olmanın yanında birey iyi bir fiziki görünüme sahip olarak toplum içinde saygınlığını arttırmayı başaracak ve spor yaşamını daha pozitif sürdürebilecektir.

Araştırmaya katılan sporcuların çoğunluğunun “ilçelerde” doğmuş olması ve “büyükşehirde” yaşasalar daha iyi bir voleybolcu olabilecekleri düşüncesine sahip olmaları, ilçelerde voleybol imkanlarının daha kısıtlı olduğu sonucu çıkarılabilir.

Öneriler: Basın yayın organlarının voleybol ile ilgili yayınlacakları ilgi çekici haberler ve yapılmakta olan organizasyonlar hakkında verecekleri haberlerle voleybol severleri haberdar etmeleri voleybola olan ilginin artmasını sağlayabilir. Televizyon kanalları voleybol ile ilgili programlar hazırlayarak ve önemli maçları televizyonlarda yayınlayarak voleybola olan ilginin artmasına yardımcı olabilir. Voleybol kulüpleri yapacakları spor sağlığıyla ilgili seminerlerle sporcu ve üyelerine daha sağlıklı spor yapma alışkanlığı kazandırabilir. Beden eğitimi öğretmenleri dersleri öğrenciler için eğlenceli ve keyifli hale getirerek beden eğitimi öğretmeni olmak isteyen öğrencilerini sporla ilgili üniversitelerde okumaları için yönlendirebilir.

KAYNAKÇA

Alibaz, a., gündüz, n., şentuna, m., “ Türkiye’de Üst Düzey Taekwondo, Karete ve Kick-Boks Sporcularının Bu SporBranşına Yönelmelerine Teşvik Eden Unsurlar , Yapma Nedenleri ve Geleceğe Yönelik Beklentileri”, Ankara Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Spormetre Beden Eğitimi Ve Spor Bilimleri Dergisi, s. 91, 2006, Ankara.

Altunok, S.,”Sporcuların Raket Sporlarını Seçmelerinde Etkili Olan Faktörler” Gazi Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Lisans Tezi, 2004, Ankara.

Başer E. Futbolda Psikoloji ve Başarı Sporsal Kuram Dizisi 4, s.29-30, Ankara, 1996.
BAYRAKTAR, B., SUNAY, H., “ Elit Bayan ve Erkek Voleybolcuların Voleybol Sporuna Yönelmelerine Neden Olan Unsurlar İle Beklentileri” 8. Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi Kitapçığı, s.78, 17-24 Kasım 2004, Antalya.

Bengü, M., Voleybol, Adam Yayıncılık, s.16-17, İstanbul, 1983.
Ergen, E., Spor Hekimliği Sporda Sağlık Sorunları ve Sakatlıkları, Milli Eğitim Basımevi, s.14-15, Ankara, 1986.

Gravelle, L., Searle, L., Jean, P.ST., Personality Profiles of The Canadian Women’sNational Volleyball Team, Canadian Volleyball Association Technical Journal, p.13-17, 1983.

Kalyon, T.A., Spor Hekimliği Sporcu Sağlığı ve Sakatlıkları, 4.Baskı, Gata Basımevi, s,1-3, Ankara, 1997.

Öztürk, T., “ Tenise Yeni Başlayan 6-12 Yaş Arası Sporcuların Tenisi Seçme Nedenleri ve Sosyoekonomik Düzeyleri “ Gazi Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Antrenörlük Eğitimi Bölümü Lisans Bitirme Tezi, 2004, Ankara.

Stuckyropp, R. C., Dılorenzo, T. M., “Determinants of Exercise in Children” Preventive Medicine ,Vol. 22, No. 6, s. 880- 889, 1993.

Sunay, H., “Türkiye’de Sporun Yaygınlaştırılması Kapsamında Çağdaş Spor Yöneticilerinin Rolü ve Önemi”, 7. Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi, s.263-264, Antalya, 2002.

Sunay, H., Saracaloğlu, S.,”Türk Sporcusunun Spordan Beklentileri İle Spora Yönelten Unsurlar” Ankara Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Spormetre Beden Eğitimi Ve Spor Bilimleri Dergisi, s. 43, 2003, Ankara.

Şimşek, D.,”Orta Öğretimde Atletizm Yapan Sporcu Öğrencilerin Atletizm Branşına Yönelme Nedenleri ve Beklentileri”, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, 2005, Ankara.

Van-Yperen, NW., Duda, JL., Scand, J. “ Goal Orientations, Beliefs About Success,and Performance Improvement Among Young Elite Dutch Soccer Players” Medicine Science Sports, Vol. 9, s. 358-364,1999.

Vurat, M., Voleybol Teknik, Bağırhan Yayınevi, s.38-39, Ankara, 2000.

Yıldız G. H. Ortaöğretim Kurumları Spor Alanında Okuyan Öğrencilerin Spora

Başlama ve Alanı Seçme Nedenleri İle Beklentileri. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 2006.

Wald, J., “ Parental Motivations for Enrolling Their Children in a Private Gymnastic Program” Sport Journal, Vol. 6 , No.3, 2003.

Whitehead, S.H., Biddle, J.H., O’donovan, T.M., Nevill, M.E., “Social-Psychological and Physical Environmental Factors in Groups Differing by Levels of Physical Activity : A Study of Scottish Adolescent Girls” Pediatric Exercise Science, Vol. 18, Iss. 2, 2006.

Wolfenden, L., Holt, N., “ Talent Development in Elite Junior Tennis: Perceptions of Players, Parents, and Coaches” Journal of Applied Sport Psychology ,Vol. 17, s. 108-126, 2005.